

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/20/2017
Identifikačné číslo spisu: 7815010230
Dátum vydania rozhodnutia: 24.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Šimonová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7815010230.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Gabriely Šimonovej a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí konanom 24. januára 2018 v Bratislave v trestnej veci obvineného T. B. a spol. pre trestný čin poisťovacieho podvodu spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona k § 223 ods. 1, 3 písm. a) Trestného zákona č. 301/2005 Zb. v znení neskorších predpisov, o dovolaní obvineného T. B. podanom proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 26. septembra 2016, sp. zn. 8To/62/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného T. B. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Rožňava, sp. zn. 1T/92/2015, z 9. marca 2016 bol obvinený T. B. uznaný v bodoch 1/, 2/ a 3/ vinným zo spáchania pokračovacieho zločinu poisťovacieho podvodu podľa § 223 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že:

1/ po predchádzajúcej vzájomnej dohode s už odsúdeným H. V. ml., v J. dňa 19. januára 2009 vylákali poistné plnenie od poisťovne A., a.s., a to tým spôsobom, že nafingovali dopravnú nehodu motorových vozidiel zn. Škoda Octavia, ev. č. J., a zn. Ford Transit, ev. č. J., vedenú pod číslom poistnej udalosti XXXXXXXXXXXX, ku ktorej nedošlo tak, ako to popísali v poistnej udalosti, zo dňa 14. januára 2009, čím poškodenej spoločnosti A., a.s., B. spôsobili škodu vo výške 1.019,65 €;

2/ po predchádzajúcej vzájomnej dohode spoločne s už právoplatne odsúdeným H. V. ml. a V. V., v J. dňa 24. mája 2013 vylákali poistné plnenie od poisťovne A., a.s., a to tým spôsobom, že nafingovali dopravnú nehodu motorových vozidiel zn. BMW 530D, ev. č. J., a zn. Ford Transit, ev. č. J., vedenú pod číslom poistnej udalosti XXXXXXXXXXXX, ku ktorej nedošlo tak, ako to popísali v poistnej udalosti, zo dňa 24. mája 2013, čím poškodenej spoločnosti A., a.s., B. spôsobili škodu vo výške 976,33 €;

3/ po predchádzajúcej vzájomnej dohode s už odsúdeným H. V. ml., v J. dňa 27. septembra 2010 vylákali poistné plnenie od poisťovne A., a.s., a to tým spôsobom, že nafingovali dopravnú nehodu

motorových vozidiel zn. Ford Galaxy, ev. č. J., a zn. Ford Transit, ev. č. J., s príviesom zn. JSU, ev. č. J., vedenú pod číslom poisťnej udalosti XXXXXXXXXX, ku ktorej nedošlo tak, ako to popisali v poisťnej udalosti, zo dňa 26. septembra 2010, čím poškodenej spoločnosti A., a.s., B. spôsobili škodu vo výške 1.593,07 €.

Za tieto trestné činy bol obvinenému T. B. uložený podľa § 223 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, 3 a § 36 písm. j) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, ktorého výkon mu bol podľa § 51 ods. 1, 2 Trestného zákona podmienene odložený s probačným dohľadom na skúšobnú dobu v trvaní 2 (dvoch) rokov. Podľa § 51 ods. 4 písm. c) Trestného zákona mu zároveň súd uložil povinnosť uhradiť počas skúšobnej doby spôsobenú škodu.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku okresný súd uložil obvinenému T. B. spoločne a nerozdielne uhradiť s už odsúdeným H. V. ml. poškodenej spoločnosti A., a.s. B. škodu vo výške 2.612,72 €.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku okresný súd uložil obvinenému T. B. a odsúdenému V. V. spoločne a nerozdielne uhradiť s už odsúdeným H. V. ml. poškodenej spoločnosti A., a.s. B. škodu vo výške 976,33 €.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený T. B. v zákonnej lehote odvolanie. Krajský súd v Košiciach uznesením, sp. zn. 8To/62/2016, z 26. septembra 2016 o odvolaní obvineného rozhodol tak, že podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného zamietol, pretože zistil, že nie je dôvodné.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 8To/62/2016, z 26. septembra 2016 podal prostredníctvom obhajcu dovolanie obvinený T. B. z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), kde namieta, že bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu; podľa písm. i) Trestného poriadku, t. j. že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, ako aj podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (aj keď v podanom dovolaní v príslušnej časti textu zjavne nesprávne - (zrejme písárskou chybou) prípustnosť dovolania odvodzuje z § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku). K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uvádza, že súdy oboch stupňov závažne porušili jeho právo na obhajobu, keď ho uznali vinným z konania, ktorého sa nikdy nedopustil a z ktorého spáchania nebol usvedčený. Jeho právo na obhajobu bolo porušené tým, že v jeho prípade a jeho právnej veci nebolo spravodlivo rozhodnuté z dôvodov, ktoré uvádzal v priebehu celého trestného konania a to vrátane ním podaného odvolania voči odsudzujúcemu rozsudku súdu prvého stupňa. Na túto procesnú obranu odkazuje v celom rozsahu a zároveň dodáva, že tak orgány činné v trestnom konaní, ako aj súdy prehliadli, že nikdy žiadnu poisťnú udalosť nenahlasoval a o tejto ani nevedel; tieto však v rozpore s objektívnou pravdou mali za to, že práve on oslovil poisťovňu so žiadosťou o plnenie a poskytol jej nepravdivé údaje ohľadne dopravných nehôd, teda on vylákal poisťné plnenie. Súdy sa nijak nevyporiadali so svedeckou výpoveďou svedka A. či B., ktoré vyznievali v jeho prospech. Svedkovia V. a M. vypovedali klamlivo a v rozpore s tým, čo vyplývalo z objektívne ustálených skutočností.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku obvinený uvádza, že rozhodnutie bolo založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonom ustanoveným spôsobom. V uvedenej veci súd svoje rozhodnutie založil okrem iného i na zistení, že obvinený mal podpísať príslušné tlačivá pre poisťovňu. On však žiadne také tlačivá nevypísal a ani nepodpísal a už od okamihu vznesenia obvinenia sa dožadoval vykonania znaleckého dokazovania - grafologickej expertízy. Napokon až súd sa rozhodol konečne akceptovať jeho dôkazný návrh, znalci z odboru písomoznalctva však nevypracovali znalecký posudok s tým, že jeho podpis je veľmi jednoduchou paraťou, a teda je nepravdepodobné, že by dokázali dospieť k relevantným záverom. Súd však napriek tomu de facto prehodnotil názory znalcov a to, čo znalci dokázali, dokázal sám súd s tým, že uviedol, že už na pohľad je zrejmé, že podpisy na tlačivách sú jeho podpisom a v konečnom dôsledku v rozpore so zákonom vyhodnotil dôkazy v jeho neprospech majúce za to, že obvinený nepreukázal, že nie je autorom textu nachádzajúcich sa na tlačivách a že ani podpis na nich nepochádza od neho. Týmto postupom súd teda v rozpore so zákonom preniesol dôkazné bremeno, ktoré v trestnom konaní zaťažuje orgány činné v trestnom konaní -

menovite prokurátora, na obvineného, čo je absolútne neprijateľné a zjavne protizákonné. Dodáva, že konštatovanie súdu, že obrana obžalovaného je účelová v snahe vyhnúť sa svojej trestnej činnosti odporuje samotným dôkazom a to tak, že dôkazy vyznievajúce v prospech nielen že nijak nevyhodnotil, ale navyše ani len nespomenul vo svojom rozhodnutí.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený žiadnym spôsobom neodôvodnil ani nevymedzil, od čoho odvodzuje jeho prípustnosť. Záverom ako dovolací návrh uvádza, že navrhuje zrušiť rozsudok Krajského súdu v Košiciach a jemu predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Rožňava vo všetkých výrokoch vzťahujúcich sa k osobe dovolateľa a prikázať súdu prvého stupňa, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Okresný prokurátor sa k dovolaniu obvineného nevyjadril napriek tomu, že mu toto bolo doručené s výzvou na vyjadrenie dňa 31. januára 2017.

Poškodená spoločnosť A., a.s. B. sa k dovolaniu obvineného rovnako nevyjadrila napriek tomu, že jej toto bolo doručené dňa 2. februára 2017.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku), bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd zistil, že dovolanie obvineného T. B. nie je opodstatnené, pretože je zrejmé, že nie sú splnené podmienky dovolania.

V prvom rade najvyšší súd poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012-I).

S ohľadom na uvedené nebol najvyšší súd oprávnený preskúmať iné v dovolaní označené porušenia zákona, ktoré nezodpovedajú vymedzeným dovolacím dôvodom, pretože by si tak atrahoval prieskum právoplatného rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania nad rámec návrhu - dovolania, čo by znamenalo prekročenie právomoci vyplývajúcej mu zo zákona (§ 385 Trestného poriadku) a Ústavy Slovenskej republiky (čl. 2 ods. 2).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodíť, a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca - že najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku). Uvedené možno bez rozumných pochybností subsumovať aj pod dovolanie podané obvineným, nakoľko tento ho podal prostredníctvom obhajcu ako kvalifikovanej a práva znalej osoby citovanej v prvej vete tohto odseku.

Vo vzťahu k argumentácii obvineného považuje najvyšší súd za potrebné úvodom poznamenať, že všetky v dovolaní uvedené námietky už boli predmetom súdneho prieskumu v rámci odvolacieho konania pred súdom druhého stupňa. Z obsahu písomného odôvodnenia dovolania je teda zrejmé, že obvinený chápe dovolanie ako ďalší riadny opravný prostriedok, pretože dovolaním namieta predovšetkým zistený skutkový stav a spôsob, akým súdy prvého a druhého stupňa v napadnutom

konaní vyhodnotili vykonané dôkazy v jeho neprospech. Je preto nevyhnutné úvodom uviesť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávných chýb taxatívne uvedených ako dovolacie dôvody v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a) až písm. n) Trestného poriadku. Mimoriadny opravný prostriedok - dovolanie - neslúži k revízii skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa. Správnosť a úplnosť skutkových zistení dovolací súd nemôže posudzovať, pretože nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Námietka nesprávnosti skutkových zistení, námietka proti spôsobu a rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne nesúhlas s tým, ako súd hodnotil vykonané dôkazy, nemôže zakladať žiadny z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Nie je možné, s poukazom na obvineným uplatnené dovolacie dôvody uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), g) a písm. i) Trestného poriadku, domáhať sa preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené. Dovolací súd môže posudzovať len to, či súdy na zistený skutkový stav, ktorý je v dovolacom konaní daný a nemenný, aplikovali správne ustanovenia Trestného zákona.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c):

Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu normovaného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu. Za porušenie práva obvineného na obhajobu predpokladaného obsahom predmetného ustanovenia nie je však možné považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinností podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnení podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by totiž záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorý vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (obdobne R 7/2011).

Zároveň je nutné skonštatovať, že obvinený v dovolaní neuvádza žiadnu obsahovo akceptovateľnú argumentáciu, ktorá by sa významovo vzťahovala k obsahu príslušného dovolacieho dôvodu, pričom rovnako nešpecifikuje, akým spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutocne vecne zodpovedať za konnému vymedzeniu takehoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Nestací, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvod dovolania, pokiaľ v skutocnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014), ktoré navyše nie je možné subsumovať pod takto vymedzené konkrétne ustanovenie Trestného poriadku.

Porušenie práva na obhajobu je podstatnou chybou konania. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je však koncipovaný oveľa užšie, nie je ním akékoľvek (resp. každé) porušenie práva na obhajobu, ale len porušenie tohto práva zásadným spôsobom. Pri posudzovaní, či v danom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, sú dôležité konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli okrem iného objasnené aj všetky skutočnosti svedčiace v prospech obvineného, a aby sa na ne v konaní a pri rozhodovaní prihliadalo.

Zásada „právo na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv

a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Podľa názoru dovolacieho súdu právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Je rovnako potrebné bližšie špecifikovať obsah zásady „právo na obhajobu“. Táto v sebe konzumuje tri, relatívne samostatné, práva obvineného :

- právo obhajovať sa osobne, alebo
- právo obhajovať sa za pomoci obhajcu podľa vlastného výberu, alebo
- právo na bezplatnú pomoc obhajcu, ak obvinený nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu a vyžadujú to záujmy spravodlivosti.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Treba tiež zdôrazniť, že trestné konanie treba posudzovať komplexne ako jeden celok a nie je možné z hľadiska zachovania práv obvineného hodnotiť len niektoré parciálne, jednotlivo extrahované úkony resp. postupy a na základe nich konštatovať zásadné porušenie jeho obhajobných práv.

Dovolací súd po preštudovaní spisového materiálu nezistil žiadne skutočnosti svedčiace o tom, že by v priebehu konania na súdoch nižšieho stupňa došlo k porušeniu práva obvineného T. B. na obhajobu. Naopak, jeho právo na obhajobu bolo v priebehu trestného konania zachované, pričom obvinený mal možnosť zúčastňovať sa pojednávani a uplatňovať svoje práva či už osobne, alebo prostredníctvom obhajcu, pričom toto svoje právo v priebehu konania aj aktívne využíval. Najvyšší súd v rámci dovolacieho konania zistil, že obvinený T. B. vyššie špecifikované práva počas trestného konania tak na súde prvého, ako aj druhého stupňa aktívnym spôsobom využíval, a to jednak osobne, ako aj prostredníctvom ním zvoleného obhajcu JUDr. Ladislava Csákóa, ktorým bol v priebehu trestného konania zastúpený. Uvedené práva, ktoré mu priznáva platný právny poriadok Slovenskej republiky aj rozsiahlym spôsobom realizoval, a to napr. kladením otázok na hlavnom pojednávaní (či už znalcom, svedkom alebo iným subjektom trestného konania v predmetnej veci) pred súdom prvej aj druhej inštancie, návrhmi na vykonanie a doplnenie dokazovania, či v rámci využitia inštitútu záverečných rečí tak pred súdom prvého stupňa, ako aj druhého stupňa.

Opierajúc sa o právne úvahy uvedené v predošlých odsekoch dospel najvyšší súd k záveru, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) nebol naplnený.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g):

V prvom rade považuje najvyšší súd za potrebné uviesť, že obvinený v dovolaní uvádza tie isté dôvody, ktoré boli obsahom jeho odvolania proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa, a ktoré boli zároveň súčasťou

jeho obhajoby v konaní na súde prvého stupňa. Vo vzťahu k argumentácii obvineného, že dovolaním rozhodnutie bolo založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonom ustanoveným spôsobom, resp. došlo k porušeniu zásady in dubio pro reo sa najvyšší súd stotožňuje s odôvodnením odvolacieho súdu, v ktorom odvolací súd konštatoval, že okresný súd jasne a zreteľne vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, pričom sa dôsledne zaoberal aj obhajobou obžalovaných.

Krajský súd takisto konštatoval, že nemá žiadne pochybnosti o závere okresného súdu, že obžalovaní sa dopustili konania tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku okresného súdu a dodal, že z trestnej činnosti bol obvinený T. B. usvedčovaný v priebehu konania už odsúdeným H. V. ml., ktorý aj v procesnom postavení svedka potvrdil, že vo všetkých troch prípadoch sa jednalo o úmyselné poškodenie motorových vozidiel, na ktorom sa spolupodieľali a na základe nimi podaných podkladov pre poisťovňu došlo k plneniu. Táto skutočnosť bola bez akýchkoľvek pochybností preukázaná znaleckým dokazovaním, pričom okresný súd správne poukázal na skutočnosť, že nebola dôvodná pochybnosť o hodnovernosti svedka, s ktorým bol obvinený v blízkom priateľskom vzťahu, pričom tento svedok navyše potvrdil svoje tvrdenia aj na hlavnom pojednávaní v rámci vykonanej konfrontácie. K plneniu zo strany poisťovne by došlo aj bez spolupodieľania sa obvineného T. B., na čom nič nemení ani námietka obhajoby o vyhodnotení záverov znaleckého dokazovania z odboru písomznanectva v neprospech obžalovaného. Krajský súd sa takisto v odôvodnení zaoberal aj znaleckým posudkom súdneho znalca Ing. Blišťana, ktorý bol predložený obžalovaným V. a skonštatoval, že okresný súd sa s ním vyporiadal vyčerpávajúco a uviedol, že predmetný znalecký posudok bol vyhotovený podľa verzie tohto obžalovaného. Podľa názoru krajského súdu však okresný súd správne v tomto smere poukázal aj na výpovede svedkov P. F. a Ing. G. B., ktorí nepotvrdili, že by obžalovaní pri ohliadke motorového vozidla namietali postavenie motorových vozidiel; naopak, obžalovaný V. pri predkladaní poisťovni zakreslenie motorových vozidiel priamo videl a Ing. Blišťanovi ako súdному znalcovi udal postavenie vozidiel v rozpore s týmto zakreslením. Znalec Ing. Blišťan na hlavnom pojednávaní potvrdil, že pri vypracovaní predmetného znaleckého posudku vychádzal z údajov poskytnutých obžalovaným V. a nie podľa zakreslenia postavenia vozidiel v uplatnení nároku na náhradu škody s tým, že nevylúčil ani inú možnosť vzniku škody, než ako popísal obžalovaný V. Vina obžalovaných bola jednoznačne preukázaná aj vykonaným znaleckým dokazovaním znalca Ing. Karla Koteleša, ktorý sa podrobne zaoberal nehodovými dejmi jednotlivých skutkov a vo vzťahu ku všetkým z označených skutkov aj jednoznačne vylúčil vznik poškodení spôsobom opisovaným účastníkmi s tým, že tento podrobne rozviedol dôvody, ktoré ho k záverom k jednotlivým skutkom viedli, čo ostatne v konečnom dôsledku podrobne a vyčerpávajúco opísal aj okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku.

Najvyšší súd sa s vyššie uvedeným názorom krajského súdu v plnom rozsahu stotožňuje, pričom považuje za potrebné dodať, že v rámci dovolaním iniciovaného prieskumu odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Nakoľko podľa názoru najvyššieho súdu neexistuje odôvodnený predpoklad, že by dovolaním napadnuté rozhodnutie, ako ani rozhodnutie, ktoré mu predchádza, bolo zaťažené týmito konkrétnymi vadami, je potrebné skonštatovať, že k naplneniu dovolacieho dôvodu predpokladaného ustanovením § 371 ods. 1 písm. g) nedošlo.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i)

Vo vzťahu k citovanému dovolaciemu dôvodu najvyšší súd konštatuje, že obvinený jeho prípustnosť nijak neodôvodnil a to napriek skutočnosti, že v úvode (druhom odseku) dovolania uviedol, že má za to, že je dovolanie prípustné aj s poukazom na ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Najvyšší súd ale považuje za potrebné dodať, že v rámci dovolacieho konania nie je prípustné preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku (veta za bodkočiarkou § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku), ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku. Skutkový stav môže najvyšší súd hodnotiť len z toho hľadiska, či skutok alebo iné okolnosti skutkovej povahy boli správne právne posúdené, to znamená, či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Preto nemožno preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov, nakoľko toto sú otázky upravené normami procesného práva, nie hmotným právom. Uvedený záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje aj o ňom najvyšší súd už v tretej inštancii, kde nemožno znovu vytvárať, či meniť skutkové zistenia. S ohľadom na to nemôže najvyšší súd spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov. Inak povedané, najvyšší súd teda nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu, nakoľko ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa, pričom jeho skutkové závery môže dopĺňať, upravovať a meniť iba súd odvolací (obdobne 6 Tdo 14/2012).

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je teda dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením (skutkovými závermi), ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku veta za bodkočiarkou. Dovolací súd nemôže skutok ustálený súdmi prvého a druhého stupňa ani meniť ani dopĺňať (to neplatí len pre posúdenie dôvodnosti dovolania ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku). Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môžu obvinení v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdom, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi nižších stupňov - ich posudzovanie je totiž takisto dominanciou konania odvolacieho súdu. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmavanie rozhodnutí súdov nižších stupňov. Navyše, dovolacie námietky obvineného, ak sa nedotýkali právneho posúdenia zisteného skutku, ale iba zo subjektívneho pohľadu obvineného spochybňovali hodnotenie dôkazov vo veci konajúcimi súdmi, nezodpovedajú dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (zhodne 2 Tdo 59/2011).

Pre dovolací súd je rozhodujúce skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený spáchal skutok tak, ako je uvedený v rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorého skutkovými závermi sa stotožnil aj odvolací súd. Popísanému skutkovému stavu plne zodpovedá i právny záver vyjadrený v posúdení skutku ako pokračovacieho zločinu poisťovacieho podvodu podľa § 223 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona spáchaného v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona. Použitú právnu kvalifikáciu odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty označeného trestných činov. Z uvedeného vyplýva, že tento dovolací dôvod teda takisto nebol naplnený.

So zreteľom na vyššie uvedené najvyšší súd nezistil naplnenie žiadneho dovolacieho dôvodu vo veci obvineného T. B. a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.